

Попова О.Ю., Кулаков О.О.
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»

ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ОБГРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПРОЕКТІВ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ У МАШИНОБУДУВАННІ

Залежність вітчизняних підприємств від ресурсного фактора, високий рівень матеріало- та енергоємності, обумовлений використанням фізично та морально спрацьованих основних фондів, призводить до зростання витрат на виробництво. У підсумку виникає небезпека зниження прибутку, що становить основу для забезпечення подальших процесів господарської діяльності. В цих умовах актуальності набувають питання активізації процесів впровадження ресурсозберігаючих технологій на засадах оновлення матеріально-технічної бази виробництва, реконструкції виробничих фондів, впровадження інноваційних рішень, орієнтованих на зниження собівартості продукції при збереженні споживчих властивостей і якості продукції. Особливого значення дана проблема набуває для підприємств машинобудування, для яких впровадження ресурсозберігаючих проектів на виробництві йде повільними темпами через брак інвестицій. Причинами низької зацікавленості інвесторів у фінансуванні ресурсозберігаючих проектів є, зокрема, недостатній рівень аргументації інвестиційних рішень внаслідок відсутності врахування специфіки виробництва, техніко-економічних умов реалізації таких проектів при використанні традиційних показників оцінки ефективності інвестицій – чиста дисконтована вартість, внутрішня норма доходності, термін окупності тощо. Тому нагальним завданням є уточнення особливостей обґрунтування інвестиційних рішень у сфері ресурсозбереження на машинобудівних підприємствах. Цим проблемам присвячено публікації вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, зокрема таких як М.В. Чорна [1], О.М. Орлова [2], Є.В. Зарічанська [3] та інших фахівців. Відзначаючи вагомий внесок науковців слід зауважити, що недостатньо досліджені умови та особливості прийняття рішень з інвестування проектів ресурсозбереження на основі різних схем у машинобудівному секторі.

Особливістю підприємств машинобудування є виробництво як предметів споживання, так і засобів виробництва. З огляду на це проблема ресурсозбереження торкається двох аспектів. Перший аспект полягає у виробництві предметів споживання із найменшими витратами ресурсів, що дозволить знизити собівартість і при збереженні норми прибутку зменшити ціну продажу, стимулюючи

зростання обсягів продажів. За рахунок цього ефект масштабу виробництва призведе до економії на умовно-постійній частині витрат і, у підсумку, дозволить збільшити прибуток підприємства. У межах даного аспекту оцінка економічної ефективності інвестицій у проекти ресурсозбереження буде враховувати прямі економічні ефекти, пов'язані із формуванням собівартості виробництва окремого виду продукції, та прибутку, отриманого від продажу даної продукції. Другий аспект є більш складним і полягає у виробництві засобів виробництва для інших галузей. Впровадження інноваційних технологій у процес виробництва дозволить виробляти устаткування, машини і механізми для інших, суміжних із машинобудівною галуззю підприємств, із покращеними характеристиками ресурсозбереження. При цьому при оцінці економічного ефекту інвестицій необхідним є врахування витрат та доходів, що виникають у системі кооперації підприємств, що знаходяться в єдиній технологічній ланці.

Крім того, прийняття інвестиційного рішення, з урахуванням обох розглянутих аспектів оцінки економічного ефекту проектів ресурсозбереження, повинно враховувати можливість різних схем реалізації передінвестиційної та інвестиційної фаз, що впливає на порядок визначення витрат та доходів за проектом. Перша схема – це заміна устаткування або реконструкція (просте відтворення основних фондів). До другої схеми слід віднести технічне переозброєння (модернізація), нова технологія, що становлять основу розширеного відтворення основних фондів підприємства.

Врахування особливостей реалізації господарської діяльності підприємствами машинобудування, розкритих у даній роботі, дозволяє підвищити об'єктивність прийняття управлінських рішень щодо інвестування в ресурсозберігаючі проекти. Важливим напрямом подальших досліджень слід вважати розробку методичних рекомендацій із інвестиційного обґрунтування рішень у сфері ресурсозбереження та їх апробацію в умовах конкретного підприємства.

1. Чорна М.В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства: монографія / М.В. Чорна, С.В. Глухова. – Харків: ФО-П Шейніна О.В., 2010. – 210 с.

2. Орлова О.М. Комплексне оцінювання наявності та ефективності використання інвестиційних ресурсів регіону / О.М. Орлова // Вісник Маріупольського державного університету серія: економіка. – 2013. – Вип. 5. – С. 13 – 20.

3. Попова О.Ю. Экономическое обоснование решений в сфере ресурсосбережения с учетом социальных и экологических критериев / О.Ю. Попова, Е.В. Заричанская // Научный вестник Московского государственного горного университета. – 2013. – № 11. – С. 199-204.

Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 вересня 2014
року. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2014. - С. 128-130.